

ΕΡΩΤΗΣΗ & ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Αδικοιολόγητη καθυστέρηση ολοκλήρωσης εργασιών και λειτουργίας του ΥΗΕ Μεσοχώρας. Αναγκαία η επιτάχυνση της λειτουργίας του.»

Ο προκατάτοχός σας κ. Κων. Σκρέκας, στις 27.2.2023, συνοδεύοντας τον Πρωθυπουργό σε περιοδεία του στη Θεσσαλία, δήλωσε μεταξύ άλλων, για το υδροηλεκτρικό της Μεσοχώρας: «Προσδοκούμε τον Ιούνιο του 2024 να έχει ξεκινήσει η έμφραξη του φράγματος. Εάν ήδη το έργο βρισκόταν σε λειτουργία, θα είχαμε γλιτώσει 140 με 150 εκατ. ευρώ από εισαγωγές ορυκτών καυσίμων».

Ομοίως, τον Σεπτέμβριο του 2022 ο ίδιος προκατόχός σας είχε επισκεφθεί και πάλι τη Μεσοχώρα και ανακοίνωσε στους κατοίκους της περιοχής ότι έχει προγραμματιστεί η έναρξη της έμφραξης και της λειτουργίας του ταμιευτήρα νερού του Υδροηλεκτρικού Έργου (ΥΗΕ) Μεσοχώρας έως και τον Ιούλιο του 2024 και ότι τον επόμενο χρόνο (2025) θα μπορεί να είναι λειτουργικό και να παράγει ενέργεια από το νερό με μηδενικό κόστος, επισημαίνοντας ότι η Ελλάδα θα μπορούσε να επιτύχει μειωμένη εισαγωγή φυσικού αερίου ύψους 120 - 140 εκατ. ευρώ, εάν το έργο είχε ήδη τεθεί σε λειτουργία, γεγονός που καταδεικνύει την τεράστια αναγκαιότητα επιτάχυνσης των διαδικασιών ολοκλήρωσης και λειτουργίας του, δεδομένων και των διεθνών εξελίξεων και της ενεργειακής κρίσης.

Ως γνωστόν το φράγμα της Μεσοχώρας που έχει σχεδόν ολοκληρωθεί από το 2001 είναι σχεδιασμένο να παράγει 360GWh ετησίως, ενέργεια αρκετή για να διασφαλιστεί η επάρκεια ισχύος του ηλεκτρικού συστήματος της χώρας, επιφέροντας σημαντικά οφέλη τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Τον Αύγουστο του 2017, η τότε κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, συμμορφούμενη με την υπ' αριθμ. 26/2014 απόφαση του ΣΤΕ (ΟΛΟΜ), εξέδωσε Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΔΑ:ΨΩΧ74653Π8-23Λ), η οποία, μεταξύ των άλλων, απέμπλεκε το έργο τόσο λειτουργικά όσο και τεχνικά από τα έργα εκτροπής του Αχελώου, καθιστώντας το αμιγώς υδροηλεκτρικό. Όμως η ανωτέρω ΑΕΠΟ ακυρώθηκε με την υπ' αριθμ. 2230/2022 απόφαση του ΣΤΕ (Ε' Τμήμα) για τους λόγους ότι το εν

λόγω έργο απαιτούνταν να επικαιροποιηθεί λαμβάνοντας υπόψη δύο μεταγενέστερες της ως άνω ΑΕΠΟ αποφάσεις (Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων και Απόφαση για το νέο Χωροταξικό Πλαίσιο της Θεσσαλίας). Εν συνεχεία, το έργο εναρμονίστηκε με τις προϋποθέσεις της προαναφερόμενης υπ. αριθμ. 2230/2020 απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας και τον Δεκέμβριο του 2021 εξεδόθη από το Υπουργείο σας μία νεότερη Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΔΑ: ΨΓΗΣ4653Π8-93Δ), θέτοντας εκ νέου μία σειρά λεπτομερών όρων αναφορικά με το χωρικό και πολεοδομικό σχεδιασμό στον Δήμο Πύλης και ειδικότερα για τον οικισμό της Μεσοχώρας, την πλήρη αποζημίωση των θιγόμενων από τις απαλλοτριώσεις τόσο στο κατακλυζόμενο τμήμα όσο και στους ακατάλληλους θύλακες, την παροχή τεχνικής υποστήριξης για την ανέγερση νέας κατοικίας, την εκπόνηση ειδικού αναπτυξιακού σχεδίου για την περιοχή κτλ.

Ακολούθως, τον Ιανουάριο του 2023, με απόφαση του ΥΠΕΝ χορηγήθηκε στην ΔΕΗ τμηματική άδεια εγκατάστασης για το ΥΗΣ της Μεσοχώρας (ΑΔΑ: 9Γ654653Π8-9Ω8), η οποία περιλαμβάνει εργασίες επισκευής, αποκατάστασης και συντήρησης των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού του Υδροηλεκτρικού Σταθμού, καθόσον κρίθηκε απαραίτητη η αναβάθμισή του, ώστε να καταστεί λειτουργικό, έπειτα από τόσα χρόνια εγκατάλειψης. Σημειωτέον ότι τον Δεκέμβριο του 2022 η ΔΕΗ είχε υπογράψει συμφωνία με τον κροατικό όμιλο Koncar, η οποία περιελάμβανε δοκιμές και έλεγχο του εξοπλισμού της μονάδας, καθώς και προπαρασκευαστικές εργασίες για τη θέση της σε λειτουργία.

Μάλιστα, στις 28 Δεκεμβρίου του 2022 η ΔΕΗ προχώρησε και με το ζήτημα των απαλλοτριώσεων ακινήτων στο χωριό της Μεσοχώρας θυροκολλώντας με δικαστικό επιμελητή στο κοινοτικό κατάστημα Μεσοχώρας, δημοσίευση πρότασης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης εκτάσεων (αρ. ΔΜΚΥ/Ε.Κ.208823/3121/21.12.2022) που είναι απαραίτητες για την ολοκλήρωση των απαλλοτριώσεων του Υδροηλεκτρικού Έργου Μεσοχώρας, με βάση τους Εγκεκριμένους Περιβαλλοντικούς Όρους. Ωστόσο, η ως άνω ανακοίνωση της ΔΕΗ θορύβησε και δυσαρέστησε τους κατακλυζομένους, καθόσον μετά από σκληρές διαπραγματεύσεις των τοπικών αρχών με τη ΔΕΗ και την Πολιτεία, είχε ψηφιστεί ο νόμος 3734/2009, ο οποίος καθόριζε σαφώς μεγαλύτερο ποσό αποζημίωσης για τα απαλλοτριωθέντα ακίνητα.

Μετά λύπης διαπιστώνουμε, κ. Υπουργέ, ότι έχουν παρέλθει αφενός μεν δύο σχεδόν έτη από την υπογραφή της απόφασης Έγκρισης των Περιβαλλοντικών Όρων

(ΑΕΠΟ) για το Υδροηλεκτρικό Έργο από το Υπουργείο σας, αφετέρου δε εννέα μήνες από την χορήγηση άδειας τμηματικής εγκατάστασης στη ΔΕΗ, χωρίς να έχει υπάρξει καμία απολύτως ενημέρωση από τους αρμόδιους φορείς για το εάν έχουν δρομολογηθεί όλες οι σχετικές διαδικασίες και μελέτες για την εφαρμογή του πλαισίου της ανωτέρω ΑΕΠΟ και σε ποιες ενέργειες ακριβώς έχουν προβεί το ΥΠΕΝ, η Περιφέρεια Θεσσαλίας, ο Δήμος Πύλης και η ΔΕΗ για την υλοποίηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τους όρους της, ενώ υπάρχουν καταγγελίες ότι τα μηχανήματα για τις εργασίες εμφανίζονται στην περιοχή μόνο για φωτογραφίες κατά την επίσκεψη των αρμοδίων αρχών και ότι δεν έχει υπογραφεί καμία σύμβαση ανάθεσης για την αποπεράτωση του έργου από την ΔΕΗ.

Δυστυχώς, όλες οι κυβερνήσεις που υπηρέτησαν τον Ελληνικό λαό από το 2001 έως και σήμερα, χωρίς καμία εξαίρεση, και όλοι οι αντίστοιχοι Πρωθυπουργοί – Υπουργοί, αρκέστηκαν στα μεγάλα λόγια και στις υποκριτικές ανησυχίες για τα έργα του Αχελώου.

6 Πρωθυπουργοί έχουν επισκεφθεί διαχρονικά το Φράγμα Μεσοχώρας και έχουν διαβεβαιώσει την πρόθεση της Πολιτείας να λειτουργήσει και παρά ταύτα οι διαβεβαιώσεις αυτές δεν υλοποιούνται. Οι πολίτες αναρωτιούνται: Υπάρχουν αντίθετα συμφέροντα που δεν θέλουν τη λειτουργία του Φράγματος και ποιοι είναι πίσω απ' αυτά;
--

Κι όλα αυτά συμβαίνουν όταν έχουν ήδη δαπανηθεί σχεδόν 500 εκ. ευρώ για την κατασκευή του φράγματος μέχρι σήμερα, κόστος που όσο το έργο παραμένει ανενεργό, δεν αποσβένεται, ενώ για κάθε χρόνο που το φράγμα δεν λειτουργεί η εταιρεία εκτιμάται ότι χάνει περί τα 330 εκατ. ευρώ από δυνητικά έσοδα προβλέποντας πως θα απαιτηθούν επιπλέον 80 – 90 εκατ. μέχρι την ολοκλήρωση του έργου συμπεριλαμβανομένων των απαραίτητων απαλλοτριώσεων τόσο στην περιοχή των έργων όσο στην περιοχή μετεγκατάστασης του νέου οικισμού.

ΕΠΕΙΔΗ παρατηρείται μία αδικαιολόγητη αδράνεια ως προς την ολοκλήρωση των εργασιών, με αποτέλεσμα να υποβαθμίζεται το έργο, να χάνονται εκατομμύρια ευρώ ετησίως από την πώληση του ηλεκτρικού ρεύματος που θα παρήγαγε και να ελλοχεύουν απρόβλεπτοι κίνδυνοι από πλημμυρικά φαινόμενα που μπορεί ανά πάσα στιγμή να πλήξουν το έργο με ανυπολόγιστες συνέπειες, όπως συνέβη στην ευρύτερη Περιφέρεια της Θεσσαλίας από τη σφοδρότατη κακοκαιρία Ντάνιελ.

ΕΠΕΙΔΗ μετά την απόφαση της κυβέρνησης να απωλέσει την πλειοψηφία των μετοχών της ΔΕΗ ΑΕ, μέσω της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, τα μεγάλα

υδροηλεκτρικά έργα, όπως είναι και το έργο της Μεσοχώρας, βρίσκονται στην ιδιοκτησία και έλεγχο ενός φορέα, όπου το Δημόσιο δεν έχει την πλειοψηφία. Επομένως η διαχείρισή τους, ως διαχείριση υδατικών πόρων, δεν βρίσκεται πλέον υπό δημόσιο έλεγχο. Η διοίκηση της ΔΕΗ ΑΕ μπορεί να τα διαχειρίζεται και φυσικά με βάση ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια.

ΕΠΕΙΔΗ τα μεγάλα υδροηλεκτρικά έργα, ως έργα ενεργειακής ασφάλειας και αποθήκευσης ενέργειας και ως υδατικά έργα, επιβάλλεται να είναι υπό δημόσιο έλεγχο.

ΕΠΕΙΔΗ η λειτουργία του φράγματος της Μεσοχώρας θα συμβάλλει στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας προσφέροντας πράσινη ενέργεια, ενώ με την ενίσχυση του ποσοστού της υδροηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα έχουμε τη δυνατότητα διαθεσιμότητας ενέργειας σε χαμηλότερο κόστος.

ΕΠΕΙΔΗ αναγκαίος όρος για τη λειτουργία του φράγματος, αλλά πρωτίστως για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των κατοίκων, είναι η ακέραιη τήρηση των συγκεκριμένων όρων της ΑΕΠΟ και η άμεση υλοποίησή τους χωρίς καμία καθυστέρηση.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Ποιο είναι το ακριβές χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση του έργου του φράγματος της Μεσοχώρας; Ποια είναι τα εμπόδια που αντιμετωπίζονται και ποια μέτρα έχουν ληφθεί για την επίλυσή τους;
2. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η υλοποίηση των όρων της εκδοθείσας από το Υπουργείο σας Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) και ποιος είναι ο προγραμματισμός ενεργειών του ΥΠΕΝ, της Περιφέρειας Θεσσαλίας, του Δήμου Πύλης και της ΔΕΗ, προκειμένου να υλοποιηθούν άμεσα και χωρίς περαιτέρω καθυστερήσεις οι ανωτέρω όροι, η εφαρμογή των οποίων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τις υπολειπόμενες εργασίες κατασκευής, αποκατάστασης των επεμβάσεων και λειτουργίας του συνόλου του έργου;
3. Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε ή έχετε ήδη προβεί, ώστε να εξασφαλιστούν αφενός μεν τα δικαιώματα και οι περιουσίες των πολιτών που θίγονται, αφετέρου δε η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής; Και ποιο θα είναι τελικά το πλαίσιο αποζημιώσεων των θιγόμενων κατοίκων;

ΚΑΙ

Αιτούμαστε την κατάθεση όλων των σχετικών μελετών και συμβάσεων που έχουν συναφθεί για την αποπεράτωση του συνόλου του έργου από την έκδοση της προρρηθείσας ΑΕΠΟ (ΑΔΑ: ΨΓΗΣ4653Π8-93Δ) έως και σήμερα.

Αθήνα 25-09-2023

Ο ερωτών και αιτών
Βουλευτής Επικρατείας, κοινοβουλευτική ομάδα «ΝΙΚΗ»
Γεώργιος Αποστολάκης